

PROF. GJURO SZABO

ČETRDESET GODINA NAUČNOG RADA I NASTOJANJA

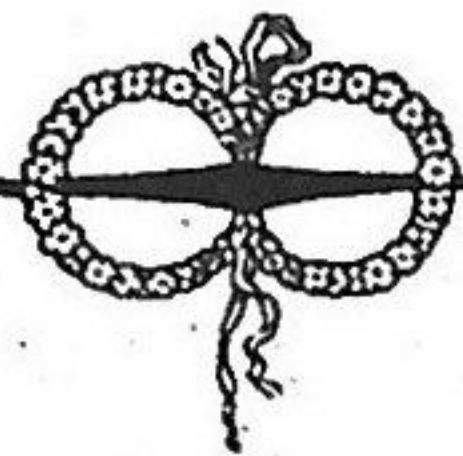
Postalo je poslovično, kad tko treba kakve podatke o hrvatskim historijskim spomenicima bilo kojeg kraja, da mu se valja obratiti prof. Gjuro Szabu. Vulgarno rečeno: on zna sve! Nema stare gradine, crkve, zgrade, starine, koju nije ne samo Szabo obišao i vidio, već i proučio. Na stotine bi hrvatskih historijskih spomenika sasvim propalo u zaboravi, da ih nije prof. Szabo iznio na svjetlo dana, upravo otkrio i protumačio. Njegovo arheološko znanje i poznavanje je golemo, a njegove zasluge neprocjenjive.

Od svoje najranije dobe, kad je svršio visoke škole, pa sve do danas, nije prof. Szabo prestajao, da se bavi svojom omiljelom naukom, iznoseći svoj rad štampom, rad, što ga nije nitko do njega u tolikoj mjeri, s toliko spremne i ljubavi, učinio. Njegov je životni cilj spasavanje i proučavanje prošle slave i prošlih stoljeća u Hrvatskoj. Koliko bi historičkih spomenika bilo propalo, porušeno i opustošeno, da nije Szabo digao svoj glas, upravo svoj: veto! A njegovo je mišljenje i sud uvažavan, do njega se drži kao do najjačeg i najvećeg autoriteta.

Prof. Gjuro Szabo je rođen 1875. u Novskoj. Gimnaziju je svršio u Zagrebu, a onda studirao na sveučilištu u Beču, a zatim se vratio u domovinu, gdje je profesoro-rovao u starodrevnom Senju, koji je na nj jako djelovao svojim starinama, kulturnim i historijskim spomenicima. Senj je baš stoga tako zavolio, da se je u nj često vraćao i proučavao njegovu zanimivu prošlost, pa će taj njegov rad prikazati posebno djelo. Kao profesor je još službovao u Osijeku, Bjelovaru i Zagrebu. Bio je vrstan nastavnik, ali je uz to neprestano radio na svom životnom cilju.

Njegovim nastojanjem osnovano je »Zemaljsko povjerenstvo za očuvanje historijskih i umjetničkih spomenika u Hrvatskoj i Slavoniji«, kome je bio devet godina tajnikom, upravo dušom on sam. Gdjegod je trebalo za koju starinu stručno i autoritativno mišljenje, pitan je prvi prof. Szabo. Njegovi radovi, manji i veći, razasuti su po dnevnim novinama, časopisima i knjigama i daleko bi nas odvelo, da ih nabrajamo. Od njegovih knjiga spominjeno »Sredovječni spomenici u Hrvatskoj i Slavoniji«, »Monstrance i kadionice u našim crkvama«, »O oltarima«, »Zagrebačke gradjevine XVII. stoljeća«, »Naša crkvena umjetnost«, »Knjiga o starom Zagrebu«, »O hrvatskom Zagorju«, a najnovija je u tisku monografija o Senju. Uz to ima još radnja u rukopisu, dok je njegov rad kao ravnatelja Gradskog muzeja u Zagrebu posebno i to ogromno poglavlje.

Poslije »Povjerenstva« bio je ravnateljem Muzeja za umjetnost i umjetni obrt, a kasnije gradskog muzeja, u kome svojstvu radi i danas. Rad prof. Szaba je ogroman, neumoran, upravo mu nema premca u hrvatskoj književnosti. Ako se još uvaži, da je u njega i golem arhiv fotografija krajeva, dvoraca, gradina, crkava, stanova i ljudi, onda se mora reći, da je prof. Szabo riznica, koja je neiscrpiva. Da ga Bog poživi na korist hrvatskoga naroda, jer mu ima još puno toga da kaže i iznese na vidjelo.

MUDROST ISTOKA

Kako se možemo sami upoznati? Nikada promatranjem, nego samo radom. Kušaj svoje dužnosti vršiti, i odmah ćeš upoznati svoju vrijednost.

*

Medju uspjehom i neuspjehom, u raspravama, naporima i pobjedama stvara se značaj.

*

Nije rijetkost, da netko svoju čast za kolajnu časti proda.

*

Griješna prisega sama je po sebi težak grijeh; nu još je teži, svijesno u griješnoj prisezi ustrajati.

NAJBOLJE
ĆE VAS ZADOVOLJITI

»RUŽA«-ŠEŠIRI

ZAGREB - JURIŠIĆEVA 1